

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЯКОСТІ ОСВІТИ
ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ

за результатами соціологічного дослідження

«ЯКІСТЬ НАВЧАННЯ

ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ

«ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ»»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДОСЛІДЖЕННЯ ТА РЕСПОНДЕНТІВ/-ОК

Соціологічне дослідження «Якість навчання за освітньо-професійною програмою «Педагогіка вищої школи»» було проведено у грудні 2023 - лютому 2024-го року.

Дослідження включало такі етапи:

- польовий етап (збір даних) (грудень 2023-січень 2024),
- аналіз даних (січень 2024),
- підготовку підсумкового аналітичного ілюстрованого звіту (лютий 2024).

У дослідженні застосовувалася методика напівстандартизованого онлайн-опитування (форма складалася з 28 запитань). Опитування відбувалося на анонімній основі. Вибіркова сукупність як така не формувалася: посилання на електронну форму було розіслано через корпоративну пошту усім здобувачам освіти, які навчаються в рамках освітньо-професійної програми «Педагогіка вищої освіти» (другий (магістерський) рівень освіти).

У підсумку в дослідженні взяло участь 14 респондентів/-ок, що становить 73,7 % від загальної кількості здобувачів/-ок, які навчаються на цій освітній програмі. Розподіл за роками навчання: 1-й курс – опитано 5 осіб (що склало 35,7 % від загальної кількості опитаних), 2-й курс – 9 осіб (64,3 %).

Отримані в ході опитування дані представлені візуально за допомогою 10 діаграм.

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Перші питання опитування спрямовані на визначення рівня задоволеності студентів/-ок від вибору для навчання університету (ХНМУ), певної освітньої програми «Педагогіка вищої школи» та задоволення від роботи кафедр університету (рис. 1).

Переважає більшість здобувачів/-ок задоволені вибором університету, навчанням за освітньою програмою та роботою кафедр. Повністю або радше задоволених виявилось 100 % в усіх випадках. Незадоволених (радше незадоволених та абсолютно незадоволених) вибором університету, освітньою програмою та роботою кафедр не було виявлено.

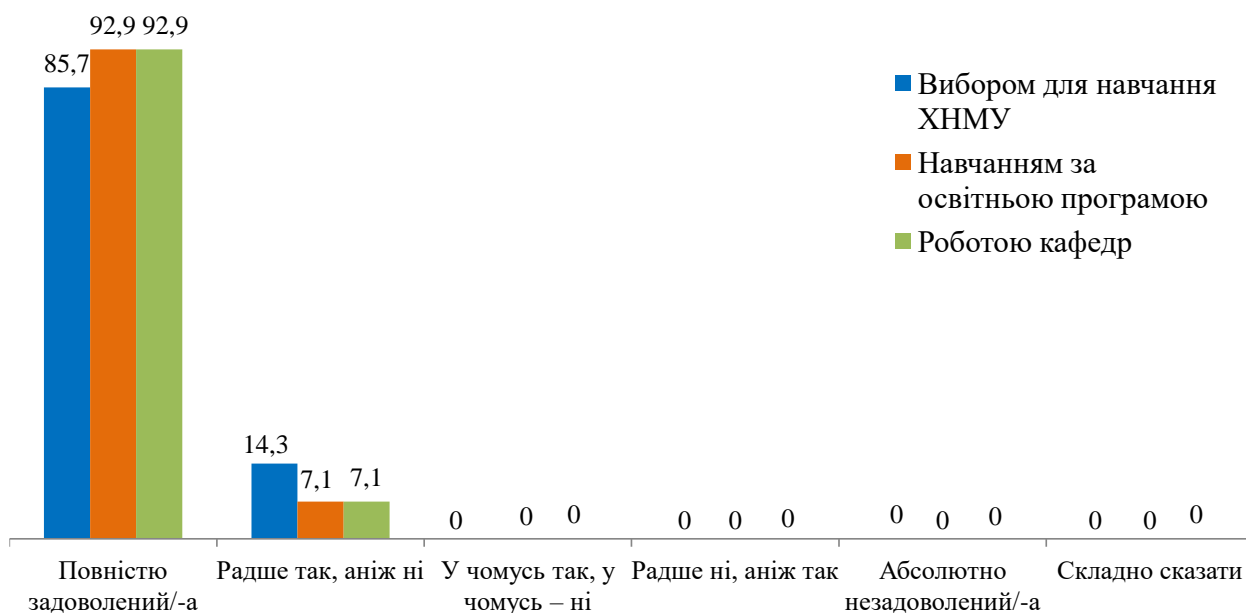

Рис. 1. Задоволеність вибором для навчанням ХНМУ, навчанням за освітньою програмою та роботою кафедр (%)

Для більшості опитаних (85,7 %) очікування від ХНМУ повністю співпали з реальністю; таких, для яких радше співпало з реальністю було ще 14,3 %. Студентів/-ок, очікування яких абсолютно не співпали чи радше не співпали, не виявилось, як не було і таких, що обрали варіант відповіді «У чомусь так, у чомусь – ні».

Більшість студентів/-ок (78,6 %) дуже добре оцінюють якість освітнього процесу в університеті (див. рис. 2). Ще 21,4 % респондентів/-ок оцінюють освітній процес радше, добре. Таких, які негативно ставляться до якості освіти в університеті, не виявилось.

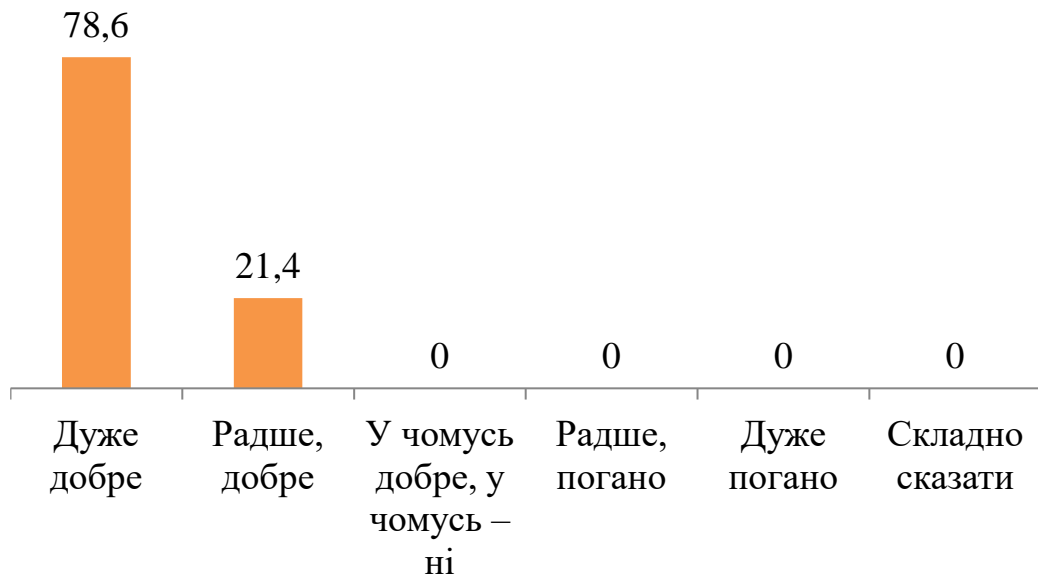

Рис. 2. Сприйняття освітнього процесу (%)

Необхідно зазначити, що 85,7 % опитаних студентів/-ок вважають, що освітнє середовище ХНМУ повністю задовольняє їхні освітні і наукові інтереси, а 78,6 % опитаних погоджується з тим, що освітній процес в університеті враховує світовий науковий досвід на високому рівні.

На рис. 3 відображені результати розподілу думок студентів щодо «агентів впливу» на якість освіти.

Аналіз показує, що відповідальність за якість освіти студенти цієї освітньої програми покладають насамперед на викладацький склад (85,7 % відповіли, що саме викладацький склад впливає на забезпечення якості освіти повною мірою). Здобувачі визнали свою відповідальність у 78,6 % відповідей, а 64,3 % опитаних вважають «максимально впливовими» адміністрацію вишу та завідувачів кафедр.

Навчально-науковий інститут якості освіти та Міністерство освіти і науки України поділили останнє, четверте, місце (57,1 %).

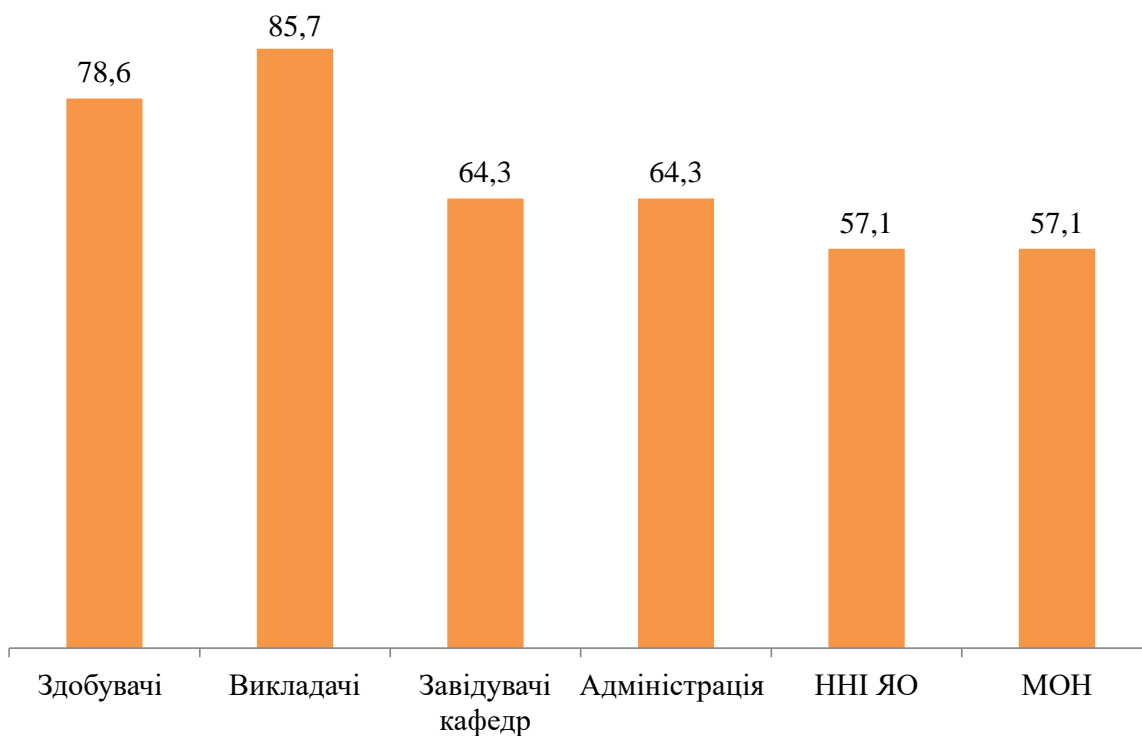

Рис. 3. Вплив «повною мірою» на якість освіти (%)

Щодо рівня розповсюдження інформації про різні аспекти освітнього процесу, більшість опитаних підтвердили свою поінформованість (див. рис. 4). Рівень поінформованості про цілі, завдання, методи та форми навчання був абсолютним — про свою поінформованість про ці аспекти зазначили 100 % опитаних.

Трохи менше, проте на високому рівні, здобувачі/-ки були поінформовані про зміст та очікувані результати навчання (92,9 %).

При цьому 92,9 % опитаних повністю задоволені своїм рівнем поінформованості, ще 7,1 % радше задоволені, тоді як незадоволених виявлено не було, а також не було і тих, хто обрав серединний варіант «У чомусь так, у чомусь – ні».

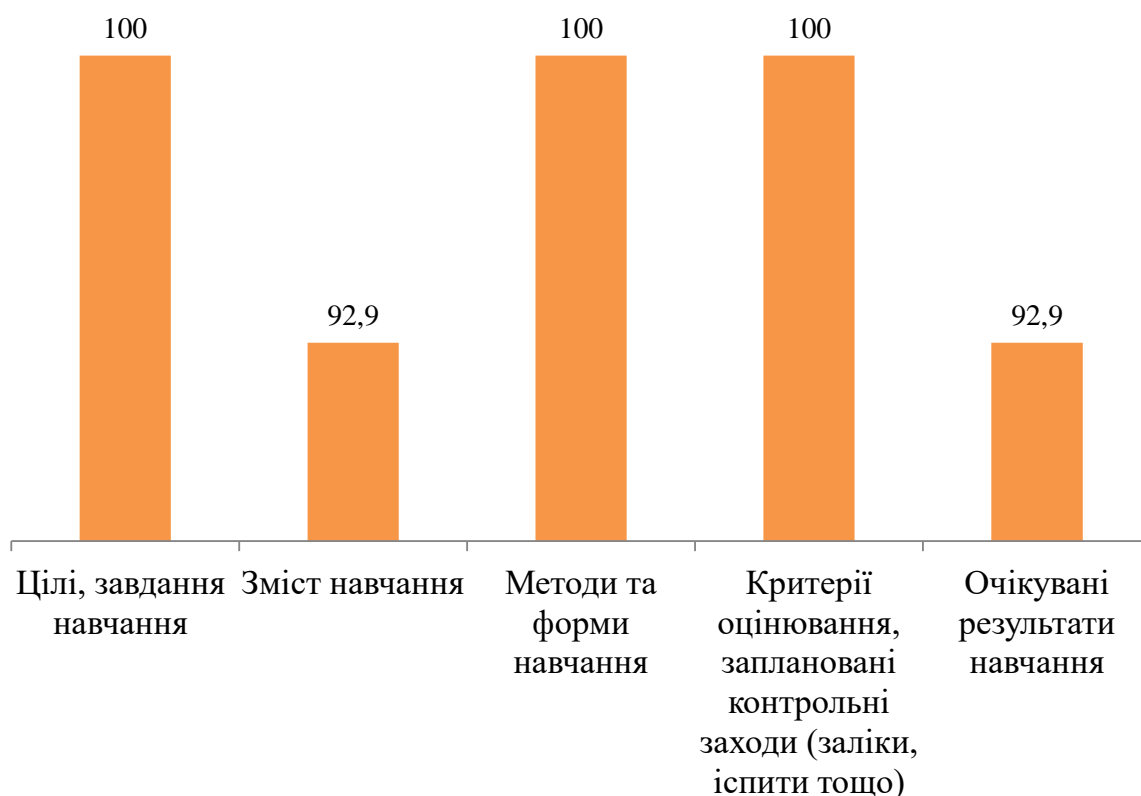

Рис. 4. Поінформованість до початку навчання (%)

Наступний блок запитань стосувався оцінки особливостей проведення занять. Серед найбільш розповсюджених методів та форм навчання, що використовуються викладачами під час практичних занять (див. рис. 5), були такі: «дискусії» (100 %), «обговорення» (85,7 %), «демонстрація презентації» (85,7 %), «розповідь, пояснення» (85,7 %) та «бесіда» (71,4 %).

З великою вірогідністю можна припустити, що значно рідше використовується симуляційне обладнання (0 %), рольові ділові ігри (35,7 %), реферати, доповіді, повідомлення (35,7 %) та письмові контрольні роботи (21,4 %).

Про інші методи та форм навчання згадали приблизно у половині випадків: письмові творчі роботи та тести відмітили 50 % здобувачів/-ок, самостійну роботу з навчальним матеріалом — 57,1 %, усне опитування — 42,9 %.

Рис. 5. Методи і форми, що викладачі найчастіше використовують на практичних заняттях (%)

Усі опитані, 100 %, вважають застосовані методи і форми ефективними, сучасними та відповідними освітній програмі. Неefективними, несучасними та невідповідними освітній програмі ці методи не вважає ніхто.

Щодо впливу на те, яким чином проходять заняття, 85,7 % опитаних зазначили, що вони мають на методи та форму проведення занять суттєвий чи обмежений вплив; ще 14,3 % не змогли надати однозначну відповідь.

Третина опитаних, 57,1 % респондентів/-ок висловлювали викладачам та/або представникам адміністрації зауваження та пропозиції щодо оновлення освітніх програм зі спеціальності. Переважна більшість пропозицій тих, хто їх висловлював (75 %), були враховані.

Студенти позитивно оцінили власні можливості оперативно проконсультуватися з викладачами з будь-яких питань, пов'язаних з навчанням. 100 % опитаних вважають, що таку можливість їм надають переважна більшість викладачів. Про відсутність такої можливості не заявив ніхто.

Оцінюючи ставлення викладачів до студентів, усі опитані (100 %) вказують на об'єктивність та неупередженість педагогів. Також усі, 100 % вказали, що мають вільний доступ до інформації щодо критеріїв оцінювання.

Одними із запитань було оцінити за п'ятибальною шкалою різні аспекти навчання (див. рис. 6).

Результати аналізу показують, що студенти загалом виставляють відмінні оцінки (середня оцінка — 4,9) із незначним коливанням – від 4,5 (так оцінили «залученість до занять професіоналів-практиків, експертів галузі, роботодавців») до 5,0 («логічна послідовність вивчення навчальних дисциплін» та «якість освітньої програми загалом»).

Інші аспекти були оцінені так: «розклад занять» (4,7 балів), «навантаження» (4,8 балів), «перелік навчальних дисциплін, що вивчаються» (4,9 балів); «співвідношення між аудиторними годинами та самостійною роботою» (4,9 балів); «якість навчально-методичних матеріалів навчальних дисциплін» (4,9 балів); «методичне забезпечення самостійної роботи» (4,9 балів); «чіткість та зрозумілість критеріїв оцінювання навчальних досягнень» (4,9 балів) та «можливості для реалізації індивідуальної освітньої траєкторії» (4,9 балів).

Рис. 6. Задоволеність різними аспектами навчання (1 – min, 5 – max)

Відкрите запитання анкети стосувалося покращення якості освіти: «Надайте, будь ласка, свої пропозиції щодо покращення якості освіти та освітнього процесу в ХНМУ» (відповіді надали 4 респондента/-ки).

Половина відповідей, а саме, 50 % відповідей не містили жодних пропозицій чи ідей:

«Повністю задоволена навчанням та викладачами, зауважень не маю»;

«Все чудово! Дякую!».

Пропозиції та рекомендації стосувалися викладацької роботи та методів викладання (25 %):

«Впровадити курси підвищення кваліфікації для викладачів щодо оволодіння сучасними методиками освіти, покращити матеріальну базу».

Ще 25 % писали про форми навчання:

«Оффлайн навчання».

Здобувачам освіти був запропонований також перелік різних процедур, порядків та діяльності університету з проханням позначити, з чим саме вони обізнані (див. рис. 7).

Рис. 7. Ознайомленість з порядками, процедурами, діяльністю університету (%)

Респондент(к)и продемонстрували високий рівень обізнаності, особливо із тим, що робить університет для гарантування безпеки студентів (100 %), із процедурою врегулювання конфліктних ситуацій (100 %), з процедурою реагування вишу на порушення академічної доброчесності (100 %), із Кодексом академічної доброчесності ХНМУ (100 %), з порядком перескладання заліків, іспитів (100 %), з порядком оскарження результатів

заліків, іспитів (100 %) та з порядком і умовами вибору студентами вибіркових дисциплін (100 % опитаних).

Менше, але на високому рівні, здобувачі знайомі із заходами, які проводить психологічна служба університету (85,7 %), з інформацією про програми міжнародної академічної мобільності (92,9 %) та з інформацією щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (72 %).

Подібне запитання стосувалося і задоволеності студентства порядками, процедурами, підтримкою, забезпеченістю університету (див. рис. 8).

Рис. 8. Задоволеність підтримкою, порядками, процедурами, забезпеченістю університету (%)

Найбільше респондентки/-ти задоволені рівнем матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу (100 %), процедурою врегулювання конфліктних ситуацій (100 %), можливістю користуватися наданим доступом до міжнародних інформаційних ресурсів (100 %), порядком перескладання заліків, іспитів (100 %), порядком оскарження результатів заліків, іспитів

(100 %), порядком і умовами вибору студентами вибіркових дисциплін (100 %), рівнем консультативної підтримки з боку кафедр (100 %), рівнем освітньої підтримки з боку викладачів кафедр (100 %), платформами дистанційної освіти університету (92,9 %) та рівнем матеріально-технічних та інформаційних ресурсів Наукової бібліотеки університету (92,9 %). Найменше – рівнем соціальної підтримки (проживання, харчування, стипендії, соціальна допомога та ін.) (78,6 %), рівнем консультативної підтримки з боку деканату (78,6 %) та рівнем безпеки перебування в університеті, сприяння здоров'ю студентів (85,7 %).

Заходи, які проводить психологічна служба ХНМУ, відвідували 35,7 % здобувачів, з яких 80 % задоволені взаємодією із представниками психологічної служби.

Окремий блок анкети був присвячений можливим конфліктним ситуаціям, які можуть виникати під час навчання. Ніхто з опитаних не мав конфліктів з викладачами, іншими здобувачами чи з представниками адміністрації.

Останній блок анкети був присвячений оцінці результативності навчання за обраною освітньою програмою. Одне з питань стосувалося того, наскільки університету вдалося під час навчання розвинути або покращити м'які навички здобувачів освіти (див. рис. 9).

Згідно розподілу відповідей, університет найкраще розвиває комунікабельність (71,4 %), вміння працювати у команді (64,3 %), вміння критично мислити (57,1 %), відповідальність за власні дії (57,1 %), вміння самостійно приймати рішення (57,1 %), здатність висловлювати та відстоювати власну позицію (57,1 %), тоді як розвитку таких навичок, як вміння вести за собою (14,3 %) та навички співпереживання (21,4 %) університет має приділити більше уваги.

Рис. 9. М'які навички, які університету вдалося розвинути у здобувачів під час навчання (%)

Майже всі опитані (92,9 %) задоволені тими компетентностями, що в них розвинув університет (незадоволених не виявлено, а варіант відповіді «Складно сказати» обрали 7,1 % здобувачів, які взяли участь у дослідженні).

Наостанок було поставлене таке запитання: «На Вашу думку, якою мірою навчання за цією освітньої програмою вплине на Вашу подальшу кар'єрну траєкторію?» (див. рис. 10). Студентські «оцінки» є позитивними: переважна більшість опитаних (71,4 %) вважають, що освітня програма матиме вирішальний вплив чи стане доволі впливовою; 28,6 % вважають цей вплив певним, але незначним.

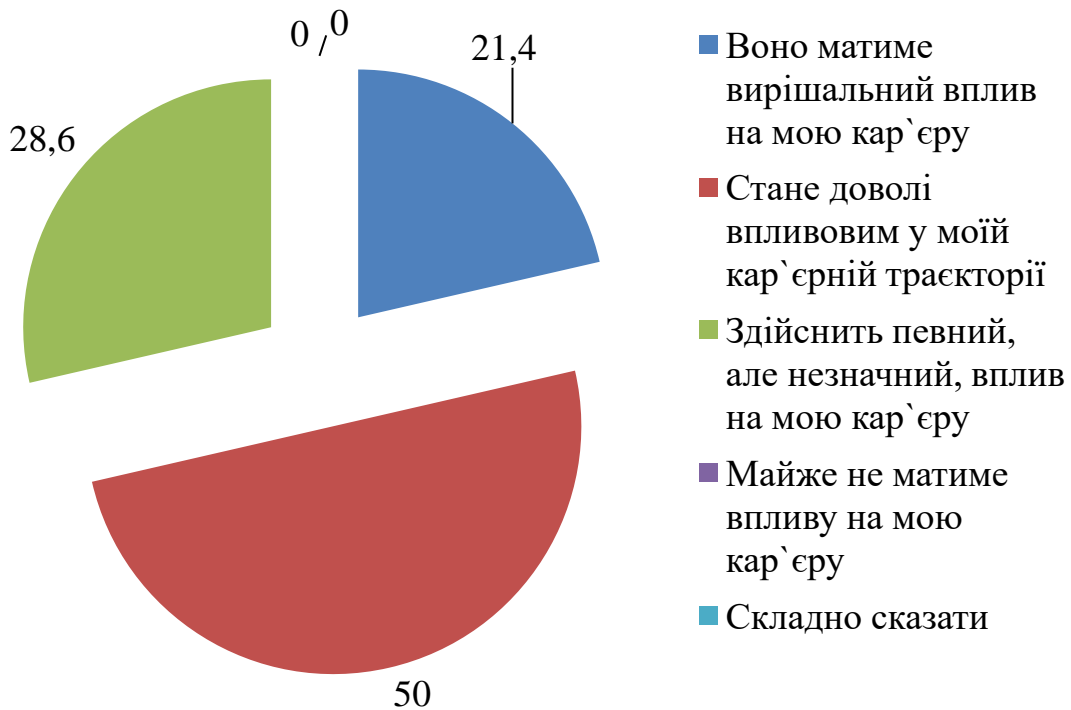

Рис. 10. Вплив навчання за освітньою програмою на подальшу кар'єрну траєкторію (%)

Натомість тих, хто вважають, що освітня програма майже не матиме впливу на її / його подальшу кар'єру, не було.

Аналітичний звіт виконала 26.02.2024 р.

Соціолог психологічної
служби ННІ ЯО

Дзюба О.М.